

ЕДИНАДЕСЕТИ ЦАР-ШИШМАНОВИ ДНИ В САМОКОВ

ТРИДЕСЕТ И СЕДМИ НАУЧНИ ЧЕТЕНИЯ НА АСОЦИАЦИЯ ЗА АНТРОПОЛОГИЯ,
ЕТНОЛОГИЯ И ФОЛКЛОРИСТИКА „ОНГЪЛ“

ПОСВЕТЕНИ НА

280 Г. ОТ МЪЧЕНИЧЕСКАТА КОНЧИНА НА СВ. СИМЕОН САМОКОВСКИ И
СОФИЙСКИ, САМОКОВСКИ МИТРОПОЛИТ (1734–1737), УЧАСТНИК В
АНТИОСМАНСКИТЕ ДВИЖЕНИЯ ОТ НАЧАЛОТО НА XVIII ВЕК († 1737 Г.);

125 Г. ОТ СЪЗДАВАНЕТО НА СТИХОТВОРЕНИЕТО „ВЪРВИ, НАРОДЕ
ВЪЗРОДЕНИЙ“, СТОЯН МИХАЙЛОВСКИ, РУСЕ, 1892 Г.;

110 Г. ОТ РОЖДЕНИЕТО НА АКАД. ИВАН СИМЕОНОВ ДУЙЧЕВ – БЕЛЕЖИТ
БЪЛГАРСКИ УЧЕН, СПЕЦИАЛИСТ ПО БЪЛГАРСКА И ВИЗАНТИЙСКА
СРЕДНОВЕКОВНА ИСТОРИЯ (1907–1986).

С ПОДКРЕПАТА НА

ОБЩИНА САМОКОВ

ГРАДСКИ ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ – САМОКОВ

„ЕКИП 123“ ЕООД

ИМПРЕСАРСКО-ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА „РОД“

Участници от българска страна от:

Асоциация за антропология, етнология и фолклористика „Онгъл“

Семинар по практическа етнология и медиевистика „Проф. д-р Иван Шишманов“

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“

Югозападен университет „Неофит Рилски“

Кирило-Методиевски научен център – БАН

Институт за етнология и фолклористика с Етнографски музей – БАН

Институт за математика и информатика – БАН

Национален институт по геофизика, геодезия и география – БАН

Национална художествена академия

Регионален исторически музей – Благоевград

Регионален исторически музей – Русе

Регионален исторически музей – Сливен

Градски исторически музей – Самоков

Професионална гимназия по транспорт „Макгахан“ – София

СУ „Христо Ботев“ – Русе

Българско пещерно дружество

Град Дупница

Град Самоков

Чуждестранни участници от:

Государственный республиканский центр русского фольклора, г. Москва, Россия

Пермский государственный национальный исследовательский университет, г. Пермь, Россия

Институт славяноведения РАН, г. Москва, Россия

Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, Р. Македонија

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, Р. Македонија

Универзитет „ЕвроБалкан“ – Скопје, , Р. Македонија

Институт за национална историја – Скопје, Р. Македонија

Институт за старословенска култура, Прилеп, Р. Македонија

Локален археолошки и историски музеј „Теракота“ – Винаца, Р. Македонија

Национална установа Археолошки музеј на Македонија

Национална установа Музеј Гевгелија, Р. Македонија

ПРОГРАМА
НА МЕЖДУНАРОДНИЯ НАУЧЕН СИМПОЗИУМ
МИТОВЕ – СТЕРЕОТИПИ – МИСТИФИКАЦИИ
И ФЕСТИВАЛА ЗА КЪСОМЕТРАЖЕН ФИЛМ И ФОТОГРАФИЯ
БАЛКАНСКА КУЛТУРНА ФИЛМОТЕКА, XII СЕЗОН
САМОКОВ, 29. СЕПТЕМВРИ – 1. ОКТОМВРИ 2017 Г.
КОНФЕРЕНТНИТЕ ЗАЛИ НА ХОТЕЛ АРЕНА САМОКОВ

Петък, 29. септември 2017 г.

10.00.

Откриване на Единадесетите Цар-Шишманови дни в Самоков

Първа секция

Водещ: д-р Росен Р. Малчев, Асоциация за антропология, етнология и фолклористика „Онгъл“

10.30. Доц. д-р Константин Рангочев (Институт за математика и информатика – БАН) –
Моделът на нацията: мит, мистификация или ...

10.40. Иван Ненов (гр. Самоков) – Короната, жезълът и царското съкровище на цар
Иван Шишман

10.50. Георги Захов (гр. Самоков) – Поп Стоица от с. Рельово – сподвижник на
митрополит Симеон Самоковски

11.00. Евгени Марушев (гр. Дупница) – Додавки към темата „Веда Словена“ и Стефан
Веркович“

11.10. Гл. ас. д-р Ивета Рашева (Кирило-Методиевски научен център – БАН) – За
културната конотация на образите на Кирил и Методий във „Върви, народе възродени“
от Стоян Михайловски

11.20. – 11.50. Дискусия и почивка

11.50.

Водещ: доц. д-р Константин Рангочев, Институт за математика и информатика

11.50. Проф. д-р Кирил Цацков, доц. д-р Оливер Цацков (Универзитет „Гоце Делчев“ –
Штип, Р. Македонија) – Мише Развигоров – революционерен деец учител и војвода

12.00. Доц. д-р Веселка Тончева (Институт за етнология и фолклористика с Етнографски музей – БАН) – Банатските българи в Румъния днес – идентичност и памет (Наблюдения върху селищата Стар Бешенов, Брещя и Винга)

12.10. Доц. д-р Светлана Королева (Пермский государственный национальный исследовательский университет, г. Пермь, Россия) – „*А лешего ведь тоже поминать надо!*..“: представления о лешем и мертвеце в мифоритуальной традиции русских и коми-пермяков

12.20. Дфн Росен Р. Малчев (Асоциация за антропология, етнология и фолклористика „Онгъл“) – Змеят от селата Котеновци и Лесковец, общ. Берковица – стадиална разновидност на водния бик от селата около планината Пъстрина, Монтанско

12.30. – 13.00. Дискусия

13.00.

Балканска културна филмотека

Водещ: докт. Веселин Хаджиангелов, Градски исторически музей – Самоков

Откриване на изложба. „Св. Климент Просветителят“. Подготвена от Кирило-Методиевския научен център – БАН със съдействието на Института за исторически изследвания и Македонския научен институт. Реализирана с финансовата подкрепа на Министерството на културата на Р. България и Фондация Palaeobulgarica.

13.30. – 15.00. Обедна почивка

15.00.

Втора секция

Водещ: Десислава Тихолова, Регионален исторически музей – Русе

15.00. Доц. д-р Татяна Илиева (Кирило-Методиевски научен център – БАН) – Езическата древност през призмата на средновековния български книжовен език

15.10. Доц. д-р Ива Трифонова (Кирило-Методиевски научен център – БАН) – За преводаческите техники през Средновековието (Според славянския превод на Апокалипсиса)

15.20. Докт. Екатерина Струганова (Институт славяноведения РАН, г. Москва, Россия) – Устойчиви сравнения като стереотипни магически ситуации: семантичното поле „природни стихии“

15.30. Д-р Александра Ипполитова (Государственный центр русского фольклора, г. Москва, Россия) – Этиологические легенды о растениях в русских рукописных травниках XVII–XIX вв.

15.40. Доц. д-р Владимир Демирев (Регионален исторически музей – Сливен) – „Тъз история да се изкове на каменна плоча“ – за фолклорната биография на мястото и дописването ѝ

15.50. Гл. ас. д-р Яна Сивилова (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) – Фразеологизмът като стереотип. Бележки върху етнолингвистичния подход на Й. Бартмински

16.00. – 16.30. Дискусия и почивка

16.30.

Водещ: Ива Трифонова, Кирило-Методиевски научен център – БАН

16.30. Проф. д-р Тодор Моллов (Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“) – Героят и неговият кон в сухата планина (Митопоетични реликти в няколко български народни песни)

16.40. Благица Стојанова (Локален археолошки и исторически музеј „Теракота“ – Винаца, Р. Македонија) – Св. Христифор и Св. Ѓорѓи победници над смртта

16.50. Десислава Тихолова, Искра Тодорова (Регионален исторически музей – Русе) – Религиозни стереотипи и модели на авторефлексия (По материали от град Самоков)

17.00. Гл. ас. д-р Цветелина Димитрова (Институт за етнология и фолклористика с Етнографски музей – БАН) – Света Параскева/Петка и свети Никола – балкански „есхатологични“ светци. Календар, история, култ

17.10. Јулијана Иванова (Локален археолошки и исторически музеј „Теракота“ – Винаца, Р. Македонија) – Првоповиканиот апостол Андреј или 41. Псалм Давидов

17.20. – 17.40. Дискусия

17.40.

Балканска културна филмотека

Водещ: доц. д-р Владимир Демирев, Регионален исторически музей - Сливен

Етноложки филм. „Хъдърлез в с. Жълт бряг, общ. Твърдица, обл. Сливен”, 2008 г.

Автори: доц. д-р Владимир Демирев, Стефан Василев. Регионален исторически музей – Сливен

Етноложки филм. „Гергьовден в гр. Кермен, общ. Сливен“, 1993 г. Авторы: доц. д-р Владимир Демирев, Тодор Тодоров. Регионален исторически музей – Сливен

18.30. Закриване на първия работен ден

Събота, 30. септември 2017 г.

10.00.

Трета секция

Водещ: проф. д-р Тодор Моллов, Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“

10.00. Проф. д-р Трайче Нацев (Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Р. Македонија), доц. д-р Драган Веселинов (Универзитет „ЕвроБалкан“ – Скопје, Р. Македонија), докт. Веселин Хаджиангелов (ГИМ – Самоков) – Пътната система от Баргала (при гр. Шип, Р. Македония) до Шишманово кале (при гр. Самоков, Р. България) през Античността

10.10. Сашо Кирски (Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Р. Македонија) – Требенишка културна група

10.20. Илинка Атанасова (Национална установа Археолошки музеј на Македонија, Р. Македонија) – Енеолитските наоѓалишта во источниот дел на Македонија

10.30. Емил Сламков (Национална установа Музеј Гевгелија) – Еден железен меч од лок. Вардарски Рид – Гевгелија (античка Гортинија)

10.40. Јаким Доновски (Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Р. Македонија) – Ранохристијанските базилики во Кратовскиот регион

10.50.

Балканска културна филмотека

Водещ: доц. д-р Веселка Тончева, Институт за етнология и фолклористика с Етнографски музей – БАН

Откриване на изложба „Места на паметта“. Кадри от теренно етнографско проучване из Южна Албания и границата ѝ с Гърция и Македония. Автор: Петя Димитрова. Софийски университет „Св. Климент Охридски“

11.10. – 11.40. Дискусия и почивка

11.40.

Водещ: Искра Тодорова, Регионален исторически музей – Русе

11.40. Илия Борисов (Регионален исторически музей – Благоевград) – Размисли по повод проучвателни и консервационни дейности на късносредновековен храм „Св. Атанасий Александрийски“ – гр. Бобошево. Зидани Свети Престоли

11.50. Алексей Жалов (Българско пещерно дружество) – Водовземни и канализационни съоръжения на славянобългарския манастир „Св. Георги Зограф“, Св. Гора Атон.

12.00. Доц. д-р Александар Димитријевски (Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, Р. Македонија) – Современите начини на пренесување на Македонскиот музички фолклор

12.10. Владимир Власков (Национален институт по геофизика, геодезия и география – БАН) – Човешкото въздействие върху съвременния климат - мит или реалност

12.20. – 12.40. Дискусия

12.40.

Водещ: дфн Росен Р. Малчев, Асоциация за антропология, етнология и фолклористика „Онгъл“

Присъждане на Наградата за 2017 година на името на проф. дфн Тодор Иванов Живков – за принос към българската и балканската етнология и медиевистика

13.00. – 15.00. Обедна почивка

15.00.

Четвърта секция

Водещ: гл. ас. Ивета Рашева, Кирило-Методиевски научен център – БАН

15.00. Проф. д-р Бошко Ангеловски (Институт за старословенска култура – Прилеп, Р. Македонија) – Археолошки истражувања на локалитетот Дрма – Бадер, с. Бадер, 2017

15.10. Проф. д-р Катерина Младеновска-Ристовска (Институт за национална историја – Скопје, Р. Македонија) – Митови, стереотипи и мистификации за Александар III Македонски

15.20. Гл. ас. д-р Григор Григоров (Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград) – Народното житие на Владимир Димитров – Майстора

15.30. Докт. Десислава Узунова (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) – Цикълът на Агапий Ландос „Чудеса Богородични“ в южнославянската ръкописна традиция

15.40. Миглена Николаева, Кристина Панова, Екатерина Струганова, Петя Димитрова, Ирена Минчева, Цветомира Кюркчиева (Семинар по практическа етнология и медиевистика „Проф. д-р Иван Шишманов“) – ЕТО – Етнологски теренен отчет на проучванията на Асоциация „Онгъл“ в с. Марица и с. Маджаре, общ. Самоков, 2017 г.

15.50.

Водещ: доц. д-р Константин Рангочев, Институт за математика и информатика – БАН

Присъждане на Наградата за 2017 година на името на Бойка и Димитър Добреви за изявен млад изследовател в областта на етнологията и медиевистиката

16.10.

Балканска културна филмотека

Водещ: д-р Ели Луческа, Институт за старословенска култура – Прилеп, Р. Македонија

Етнологски филм. „Лазарки од Струшко Поле“. Режијор и сценарист: д-р Ели Луческа.

16.30. – 17.00. Дискусија и почивка

17.00.

Водещ: Гл. ас. д-р Яна Сивилова, Софийски университет „Св. Климент Охридски“

17.10. Доц. Димитър Добревски (Национална художествена академия) – Едно почти етноложко изследване на с. Байкалско, Радомирско – история, топоними, фамилии, празници. Представяне на рекламна дипляна.

17.20. Йоанна Иванова (Семинар по практическа етнология и медиевистика „Проф. д-р Иван Шишманов“) – Различните наративи за село Карлуково

17.30. Д-р Даниела Беличовска (Професионална гимназия по транспорт „Макгахан“, София) – Традиционно и модерно, стереотипи и интерпретации във в. „Родолубец“ на Илия Йовчев“ (1888–1889 г. и 1897–1898 г.)

17.40. Силвио Томов (гр. Самоков) – Българското офицерство след 1944 г. Два примера от Самоков

17.50. Доц. Димитър Добревски (Национална художествена академия) – Митове и стереотипи в съвременния дизайн

18.00. – 18.20. Дискусия

18.20.

Водещ: д-р Росен Р. Малчев, Асоциация за антропология, етнология и фолклористика „Онгъл“

Присъждане на Наградата за най-добър филм, представен на Балканската културна филмотека, XII сезон

18.40. Закриване на втория работен ден

19.30. Коктейл за участниците в Единадесетите Цар-Шисманови дни в Самоков

Неделя, 1. октомври 2017 г.

Постер сесия

Гл. ас. д-р Вяра Калфина (Софийски университет „Св. Климент Охридски“) – Древна Тракия в Долината на пионерите: Измерения на древността на два континента

Проф. д-р Николай Ненов (Регионален исторически музей – Русе) – „Воевода“ – пространствата на хайдушката памет

Д-р Иво Братанов (Средно училище „Христо Ботев“, Русе) – Езикът на „Писменница на славянскій-а языкъ“ на Иван Момчилов (Правописни, фонетични и граматични особености)

11.00.

Културна програма за чуждестранните и българските участници

Закриване на Единадесетите Цар-Шишманови дни в Самоков